

Provinciale Staten

Clustercode	GVG	Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	DOC-00869676	Maastricht	3 februari 2026
Bijlage(n)	1	Verzonden	3 februari 2026

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : H. van de Pol

Fractie : BBB

Inzake : Opzeggen pacht contracten

Vraag 1.

Gegeven de impact die het opzeggen van de pacht heeft op het bedrijf van een pachter, hebben we als BBB de volgende vragen. Hoeveel pachtcontracten is de provincie de afgelopen 5 jaar aangegaan?

Antwoord.

In de periode 2021 tot en met 2025 zijn er 648 geliberaliseerde pachtcontracten aangegaan. Pachtovereenkomsten op basis van een ander regime (anders dan geliberaliseerde pacht) zijn er niet aangegaan.

Vraag 2.

Hoeveel pachtcontracten heeft de provincie de afgelopen 5 jaar voortijdig beëindigt?

Antwoord.

In de periode 2021 tot en met 2025 zijn er 24 pachtcontracten, al dan niet gedeeltelijk, tussentijds opgezegd. Wij begrijpen dat zulke opzeggingen altijd gevolgen hebben voor de pachters en streven ernaar dit zo transparant en zorgvuldig mogelijk te doen.

Vraag 3.

Wat waren de redenen voor het beëindigen van de pachtcontracten?

Antwoord.

Van de 24 voortijdig beëindigde contracten is de pacht van 7 overeenkomsten tussentijds opgezegd vanwege de verkoop van het gepachte. In 3 gevallen is de pacht beëindigd vanwege inrichting in het kader van de Ontwikkelopgave Natuur ter versterking van het Natuurnetwerk Nederland. Bij de resterende 14 tussentijdse opzeggingen is er sprake van opzegging van de pachtovereenkomsten omwille van de boscompensatie-opgave i.h.k.v. de SPUK Natuur Fase 1. Het college heeft op 14 maart 2023 besloten dat deze laatste opgave ingevuld wordt op provinciale gronden. Bij alle opzeggingen aangaande de boscompensatie-opgave is vooraf aan de pachter te kennen gegeven dat het pachtcontract tussentijds opgezegd wordt in het kader van het realiseren van deze opgave. We realiseren ons dat deze opzeggingen vaak ingrijpend zijn voor de betrokken pachters. We proberen daarom steeds zo duidelijk mogelijk te communiceren en rekening te houden met hun situatie.

Vraag 4.

We hebben signalen ontvangen dat in het kader van gebiedsprocessen pachtcontracten vroegtijdig zijn beëindigd. Namen de pachters, als huidige gebiedsbeheerders, ook deel aan deze gesprekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

De eigenaren van de omliggende gronden zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de gebiedsprocessen. De geliberaliseerde pachters hebben daarentegen niet deelgenomen aan de gebiedsprocessen, omdat dit gebruiksrecht een tijdelijke situatie betreft. Daar waar mogelijk worden pachters uiteraard wel bevraagd om hun kennis over het gebied in te brengen. Wij hechten veel waarde aan de kennis en ervaring van deze pachters en proberen deze waar mogelijk te benutten.

Vraag 5.

Hoe is een afweging gemaakt tussen het opzeggen van de pachtcontracten, het doel van het gebiedsproces en de impact die dit had op de bedrijfsexploitatie van de pachter?

Antwoord.

Gezien het antwoord onder vraag 4. is deze afweging niet aan de orde. Daarbij wensen wij doelen te realiseren op onze gronden.

Indien er op de korte termijn ontwikkelingen op de rol staan op het pachtperceel dan worden pachters daar voor het aangaan van de overeenkomst in gekend – waarbij het pachtcontract dus tussentijds beëindigd kan worden in het kader van het realiseren van de betreffende opgave / met dat doel.

Met de wetenschap dat tussentijdse opzegging mogelijk is, kan de pachter vanuit zijn ondernemersgeest een bedrijfsmatige afweging maken aangaande het verrichten van investeringen en de impact die dat heeft op zijn bedrijfsvoering. Wij beseffen dat deze keuzes en onzekerheden een flinke impact kunnen hebben op de bedrijfsvoering van de pachters en proberen hen hier zo goed mogelijk op voor te bereiden, door vooraf - voor zover bekend - duidelijk te zijn over de (on)mogelijkheden en risico's.

Vraag 6.

De wetgever stelt als voorwaarde van behoorlijk bestuur dat de mededeling tot opzegging zorgvuldig en tijdig wordt gedaan en dat de schade wordt vergoed. Wat ziet u als zorgvuldig en tijdig, dit in relatie tot de looptijd van het pachtcontract?

Antwoord.

Daarin volgen wij jurisprudentie en bepalingen die door de Grondkamer zijn goedgekeurd. Tussentijdse opzegging van een geliberaliseerde pachtovereenkomst is mogelijk op grond van een gebeurtenis die objectief bepaalbaar is en indien dit expliciet is overeengekomen in de overeenkomst.

In de bepalingen in de pachtcontracten van de Provincie Limburg is daarover opgenomen dat opzegging tegen het eind van elk kalenderjaar – na afronding van de teelt - mogelijk is met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden. De objectief bepaalbare redenen waarbij dit mogelijk is betreft: verkoop, wijziging bestemming / gedaante en overlijden pachter. Uiteraard wordt de pachter met de grootst mogelijke zorgvuldigheid in kennis gesteld van het voornemen tot tussentijdse beëindiging van de overeenkomst.

Vraag 7.

Wat wordt gezien als zorgvuldig in het kader van de afwikkeling en communicatie van de opzegging van het contract? Zijn hier protocollen voor?

Antwoord.

De Provincie Limburg stuurt in voorkomende gevallen (dus bij tussentijdse opzegging) de betreffende pachters een aangetekende brief waarin de tussentijdse opzegging wordt aangezegd met inachtneming van de opzegtermijn van 3 maanden en onder vermelding van de reden van opzegging. Deze protocollen liggen vast in de pachtovereenkomsten en zijn ook door de pachter akkoord bevonden.

We hechten eraan dat de communicatie helder en netjes verloopt, zodat de pachter in kwestie zich gehoord en correct behandeld voelt.

Vraag 8.

Hoe wordt omgegaan met meerjarige investeringen die een ondernemer heeft gedaan op het gepachte perceel, uitgaande van de veronderstelling dat deze grond ook in de komende jaren in zijn/haar gebruik zou blijven? Worden deze investeringen vergoed? Wordt hierin voorzien in de contractvoorwaarden?

Antwoord.

Daar waar mogelijk worden pachters voor het aangaan van de overeenkomst geïnformeerd over eventuele ontwikkelingen op het perceel, zodat deze daar eigenstandig keuzes in kan maken en daar in zijn teeltplan op kan anticiperen. Let wel deze afweging wordt niet per definitie door alle pachters aan ons voorgelegd of gecommuniceerd.

Deze investeringen blijven gelijk aan het normale economische verkeer voor rekening en risico van de ondernemer / pachter in kwestie.

De verpachter is in geval van tussentijdse beëindiging overigens niet gehouden om de betreffende ondernemer / pachter schadeloos te stellen voor gedeerde inkomsten / gedane investeringen.

Mogelijk kan dit tot teleurstelling en onzekerheid leiden bij de pachter - die investeren vanuit een lange termijn gedachte. Wij doen ons best om hierover vooraf zo helder mogelijk te zijn.

Vraag 9.

Bij het vroegtijdig beëindigen van pachtcontracten, blijft er een resterende looptijd over. Hoe wordt er omgegaan met deze resterende looptijd? Wordt een ondernemer hiervoor ook tegemoetgekomen?

Antwoord.

In aanvulling op het antwoord van vraag 8 krijgt pachter geen vervangende grond aangeboden voor de resterende looptijd van het contract. Het aanbieden van vervangende grond maakt geen onderdeel uit van de pachtovereenkomst, daarbij is vervangende grond ook niet beschikbaar vanwege het feit dat deze gronden ook reeds in pacht zijn uitgegeven.

Vraag 10.

Bij het uitgeven van pachtgronden worden voorwaarden gesteld waaraan een pachter moet voldoen. Hierdoor komt het regelmatig voor dat dicht bij N2000- of NNN gebieden pachtgronden liggen die biologisch, emissiearm of natuur inclusief gebruikt worden. In de gebiedsprocessen worden deze gronden aangewezen voor natuurontwikkeling. In het LOS en het beleidskader perspectief Landelijk gebied wordt de ambitie neergelegd om biologische, emissiearme of natuur inclusieve teelten te stimuleren. Als BBB vinden we het bijzonder dat er voor natuurontwikkeling wordt gekozen terwijl pachters vaak werken volgens een van de voorgestane werkwijzen. Kunt u deze keuze toelichten?

Antwoord.

De keuze voor natuurontwikkeling komt voort uit het in 2013 afgesloten Natuurpact, waarbij de provincies de opdracht hebben gekregen om het Natuurnetwerk Nederland uit te breiden met 80.000 hectare. De wijze waarop dit te verwezenlijken ligt vast in het Natuurbeheerplan. Hoewel sommige pachters al volgens duurzame methoden werken, is het nemen van extra maatregelen om de ecologische functies van het gebied te versterken onontkoombaar. Deze extra stappen dragen bij aan het behoud van biodiversiteit op de lange termijn en sluiten aan bij de afspraken uit het Natuurpact. De keuze voor natuurontwikkeling kan dan ook worden gezien als een noodzakelijke aanvulling.

Vanuit de gebiedsprocessen hebben wij niet het beeld dat de in te zetten pachtgronden al veelvuldig biologische, emissiearm of natuur inclusief worden gebruikt.

Wij waarderen de inspanningen van pachters die reeds duurzame teeltmethoden toepassen. Tegelijk moeten we in het belang van het provinciale beleid ook keuzes maken die soms ingrijpen in de bestaande bedrijfsvoering. Dit proberen wij altijd zo goed mogelijk toe te verduidelijken aan de pachter in kwestie.

Vraag 11.

Hoe voorkomt u de ontwikkeling dat juist de pachtcontracten van bovengenoemde teelten worden opgezegd?

Antwoord.

Zoals gesteld in het antwoord op vraag 10 hebben wij niet het beeld dat de in te zetten pachtgronden (bv. vanuit de gebiedsprocessen) al veelvuldig biologisch, emissiearm of natuur inclusief worden gebruikt. Als er al sprake is van duurzame teeltmethoden, dan is opzegging spijtig genoeg niet te voorkomen. De gronden zijn immers in bezit om doelen te realiseren. Het pachten van gronden moet als een tijdelijke overgangssituatie worden beschouwd in afwachting van de feitelijke doelrealisatie. De duurzame teeltwijzen / maar ook traditionele teelten kunnen daar in die overgangssituatie een bijdrage aan leveren, bv. door alvast in te zetten op een extensiever gebruik / of het toepassen van bepaalde teelten of teeltwijzen.

Met de tussentijdse opzeggingsmogelijkheid kunnen we bovendien ook meerjarige contracten aanbieden. Deze contracten zijn in het belang van pachter en verpachter en dragen ook bij aan duurzaam bodembeheer. Zoals ook blijkt uit de statistieken, op grond van de antwoorden op vraag 1 en 2, is tussentijdse opzegging ook eerder uitzondering dan regel.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

College van Gedeputeerde Staten

Provincie Limburg

Postbus 5700

6202 MA Maastricht

Maastricht, 18-12-2025

Betreft: Opzeggen pacht contracten

Geachte College,

Het pachtrecht is een recht dat zeer sterk in wetgeving is verankerd. Dit heeft meerdere redenen, te weten;

- De pachter te beschermen, dit in verband met de ongelijke machtspositie tussen verpachter en pachter;
- Duurzame landbouw te borgen;
- Het algemene belang van voedselproductie en zorgvuldige grondgebruik te dienen.

Als BBB fractie ontvangen we signalen dat de Provincie Limburg kort na het aangaan, haar pachtcontracten heeft beëindigd.

Gegeven de impact die het opzeggen van de pacht heeft op het bedrijf van een pachter, hebben we als BBB de volgende vragen:

1. Hoeveel pachtcontracten is de provincie de afgelopen 5 jaar aangegaan?
2. Hoeveel pachtcontracten heeft de provincie de afgelopen 5 jaar voortijdig beëindigd?
3. Wat waren de redenen voor het beëindigen van de pachtcontracten?

We hebben signalen ontvangen dat in het kader van gebiedsprocessen pachtcontracten vroegtijdig zijn beëindigd.

4. Namen de pachters, als huidige gebiedsbeheerders, ook deel aan deze gesprekken?
  - Zo nee, waarom niet?
5. Hoe is een afweging gemaakt tussen het opzeggen van de pachtcontracten, het doel van het gebiedsproces en de impact die dit had op de bedrijfsexploitatie van de pachter?

De wetgever stelt als voorwaarde van behoorlijk bestuur dat de mededeling tot opzegging zorgvuldig en tijdig wordt gedaan en dat de schade wordt vergoed.

6. Wat ziet u als zorgvuldig en tijdig, dit in relatie tot de looptijd van het pachtcontract?
7. Wat wordt gezien als zorgvuldig in het kader van de afwikkeling en communicatie van de opzegging van het contract? Zijn hier protocollen voor?
8. Hoe wordt omgegaan met meerjarige investeringen die een ondernemer heeft gedaan op het gepachte perceel, uitgaande van de veronderstelling dat deze grond ook in de komende jaren in zijn/haar gebruik zou blijven? Worden deze investeringen vergoed? Wordt hierin voorzien in de contractvoorwaarden?

9. Bij het vroegtijdig beëindigen van pachtcontracten, blijft er een resterende looptijd over. Hoe wordt er omgegaan met deze resterende looptijd? Wordt een ondernemer hiervoor ook tegemoetgekomen?

Bij het uitgeven van pachtgronden worden voorwaarden gesteld waaraan een pachter moet voldoen. Hierdoor komt het regelmatig voor dat dicht bij N2000- of NNN gebieden pachtgronden liggen die biologisch, emissiearm of natuur inclusief gebruikt worden. In de gebiedsprocessen worden deze gronden aangewezen voor natuurontwikkeling. In het LOS en het beleidskader perspectief Landelijk gebied wordt de ambitie neergelegd om biologische, emissiearme of natuur inclusieve teelten te stimuleren.

10. Als BBB vinden we het bijzonder dat er voor natuurontwikkeling wordt gekozen terwijl pachters vaak werken volgens een van de voorgestane werkwijzen. Kunt u deze keuze toelichten?
11. Hoe voorkomt u de ontwikkeling dat juist de pachtcontracten van bovengenoemde teelten worden opgezegd?

Wij zien uw schriftelijke beantwoording graag tegemoet, binnen de daarvoor gestelde termijn.

Namens de BBB fractie,

Heidi van der Pol